

Szerkesztőségi iroda:

Nagybetskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybeske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Feladós szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
: : : detési irodák. : : :

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybetskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 44. szám.

Kedd, február 24.

Tisza sikerei.

— Politikai munkatársunktól. —

B u d a p e s t, febr. 24.

A román politikusokkal folytatott eszmecsere megegyezés nélkül végződött ugyan, de mégsem volt meddő, mert értékes tanulságokat termelt, amelyek jelentőség dolgában többet érnek apróbb kérdések csattanós sikereinél.

Az egész ellenzék zsbongva, sivalkodva tört rá a románokkal való egyezkedés miatt a miniszterelnökre. Hevesen tiltakozott a kísérlet ellen is és a megbeszélések anyagának minden ismerete nélkül a magyar érdekek feladásával, hazaárulással vádolta meg Tiszát. Ime a tervezett megállapodás nem jött létre, mert Tisza a magyarság, a nemzet jogai-ból nem engedett egy fikarenyit sem.

Az ellenzék pedig el sem ment az ügy részletes ismertetésének a meghallgatására. Meghátrált. Ha később résztvesz a kérdés megvitatásán, lelkiismeretlen vádjait sajnálni és szégyelni lesz kénytelen.

De Tisza akciója nagyobb, pozitívabb sikerekkel is járt. A nemzetiségi kérdést közelebb vitte a megoldáshoz. Ráterelte arra az utra, amelyen a nemzetiségi béke az ország mérhetetlen erőbeli gyarapodására előbb-utóbb mégis csak elérhető lesz.

Ezt a reményt merithetjük a román politikusok magatartásából, akik elutasító határozatot hoztak ugyan, de ezt oly tárgyilagos, nyugodt hangon okolták meg, hogy iratukból az eredménytelenség őszinte sajnálata érzik ki. Bizonyos, hogy román ajku polgártársaink közhangulata ma sokkal fogékonyabb a magyarsággal való összhangzatos működés iránt, mint volt eddig bármikor is.

Ez a közhangulat pedig még erősödni fog, mert Tisza annak, amit a megegyezés fejében felajánlott a románoknak, egy részét a megegyezés hiányában is meg fogja adni s ennek a feltétlen igazság-érzetnek és nemes politikai cselekedetnek a jó hatása nem maradhat el sem a románoknál, sem a többi nemzetiségeknél, akikre szintén ki fog terjedni.

Ki nem ismer ebben az eljárásban az igazi Tisza Istvánra, aki nem kicsinyes alkudozással, vivmány: engedmény politikával, paktálással bibelődik, hanem amit helyesnek, igazságosnak, az ország érdekében valónak ítél, azt kikötések és feltételek nélkül végrehajtja. Kétségtelen, hogy ez a bölcs és korrekt eljárás kihuzza a nemzetiségi izgatók alól a talajt és le fogja fegyverezni a tulzókat is.

Igen nagy sikere Tiszának már eddig is, hogy fáradhatatlan igyekezetével ki-

mozdította a nemzetiségi kérdést arról a holtpontról, amelyen évtizedek óta vesztelt és alaposan előkészítette a gyökeres, minden jogos érdeket kielégítő megoldást.

És bármikor fog is ez a megoldás bekövetkezni, még ha nem Tisza lesz is az, aki ezt perfektuálni fogja: a szerencsés utód és minden jóhiszemű ember kénytelen lesz elismerni, hogy a nagyszerű eredményt legelső sorban Tisza nagykonceptiója előmunkálatai tették lehetővé.

A Vöröskereszt Egyesület közgyűlése.

Nagybetskerek, február 24.

Az Országos Vöröskereszt Egyesület torontálvármegyei választmánya és nagybetskerekfi fiókja vasárnap délelőtt tartották rendezési közgyűlésüket a vármegyház főispáni kistermében dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével.

Az ülésen megjelentek: dr. Dellimanics Lajosné, Jankó Agostonné, dr. Vincze Erőné, dr. Mihalovits Ödönne, dr. Dukasz Józsefné, dr. Fischer Regina, Jankó Agoston, Tóth István, dr. Vincze Erőné, dr. Haidegger Lajos, Lowieser Imre, Grézo János, Bielek Antal, Daniel Ferenc, Mencer Lipót, dr. Kleits János, dr. Kiss János és dr. Pollák Győző.

Miután az elnök főispán a jegyzőkönyv vezetésére Filkovic Boldizsár megyei tb. főjegyző, egyesületi titkár, a hitelesítésre pedig dr. Mihalovits Ödönnt és Mencer Lipótné kérte fel, megemléskzik a választmánynak múlt évben elhunyt tagjairól, Steinbach Antalról, Keresztes Aladarról és dr. Riesz Jakabról s indítványozza, hogy az elhunytak hozzátartozóihoz a közgyűlés részvét-iratot intézzen.

Ezután Steinitzer Géza egyesületi pénztárnok az egyesület múlt évi zárszámadásait terjeszti be, amely az egyesület vagyonszerkezetét tünteti fel. A számadásokat Oldal Antal és Partilla Géza számvizsgálók felülvizsgálták és helyesnek találták. Kéri a jelentés tudomásul vételét és a felmentvény megadását.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette és a felmentvényt minden irányban megadta.

A vidéki fiókok közül eddig a következők terjesztették be számadásaikat: a basahidi, a ferenchalomi, katalinfalvai, torontálalmási, nagy-lajosfalvi, perlaszi, a többiek a jelentés beterjesztésére halasztást kértek.

A közgyűlés határozatilag kimondja, hogy a beterjesztett jelentéseket a központi igazgatóságához felülvizsgálat véget felterjeszti, a be nem érkezetteket pedig megszünteti.

Ezután Filkovic Boldizsár m. th. főjegyző, egyesületi titkár az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést terjeszti be, melyet a közgyűlés egyhangulag tudomásul vesz.

Dr. Kleits János kórházi főorvos a létesítendő ápolónői tanfolyamról tesz jelentést, amit hasonlóképpen tudomásul vesznek.

Dr. Haidegger Lajos vm. főorvos indítványára kimondja a közgyűlés, hogy Zsombolya községhez átír, hogy hasonlóképpen rendezzen ápolónői tanfolyamot.

A közgyűlés ezután különböző segélyeket szavaz meg magáncsaládoknak és egyeseknek, továbbá a mentőkocsi javára a választmány 50, a fiókegyet 50 koronát szavaz meg, a szegedi siketnéma intézetnek pedig 20 koronát juttat. Az athleta-bálon az egyet javára befolyt jövedelmet pedig megköszöni s ezzel a közgyűlés véget ért.

HIREK.

Au revoir, Karnevál,

te hangos, te jóbolond, híres ősi Karnevál herceg, is'en veled! Hushagyó kedd napján elégikus bucsuval köszönünk tőled és fáradt gesztusokkal intünk elhaló muzsikaszóval továtűnő alakod után. Au revoir, szép és korhely Karnevál herceg, visszavárunk, bár tudjuk, hogy mit'dig sápadtabban és szegényebben térsz vissza, mint voltál és mindig sápadtabb és szegényebb lelkeket hódítasz vigasgod lobogói alá, mint tavaly és azelőtt, régen és régebben. Mégis te vagy a drága Öröm, a muzsikaszó és te vagy a szerelem szép finom hercege s hamvazó szerda küszöbén sajnálunk téged és nem jut eszünkbe, hogy illő bünbánással, hamuval hintsük a fejünket. Hiszen nem volt bűn ami kis farsangi örvendezésünk, mert a szegény, hamarmuló ember méltó az örömrre, e legfőbb isteni ajándékra, melynek fényes szemű ifju papja volnál te, Karnevál herceg.

S ahogy a szürke, józan, bünbánatos hamvazó szerda hajnalán elmész, — sóhajást küldünk utánad, lengő piros palástod után.

Pedig az ember igazán örülni már régen elfelejtett s az örvendezés tudománya már elsilányult. Valamikor magas és gyönyörű volt ez a tudomány s kevesen voltak hűltkedélyű fád emberek, Karnevál herceg, valamikor a te lelked élt az emberek lelkében s farsang idején és hushagyó kedd hangos éjjelen pazar örömek sühogtak Velence híres vizei fölött s a gondolkáról harsány dalokkal szerettek téged, Karnevál.

Most már több e földön a hűvös okosság s ha bor nem volna, talán jövőre hiába jönnél, Karnevál, talán nem is kerithetnél örülni-tudókat, te nagy kerítő... Mégis te varázst és igazi esőkokat hoztál az éjszakába, némi feledést, vidám békülést adtál s amig te itt-voltál: nagyon éreztük, hogy régi jogunk van az örömrre.

Az elénk álló hamvazó szerda pedig arra tanít, szürkén és hűvösen, hogy az öröm bűn, amit meg kell banni... Érezzük, hogy nem voltak megbánnivaló örömeink, érezzük, hogy ez a farsang jó és megérdemelt ajándék volt: ezért nem tudunk és nem is akarunk hamut szórni fáradt fejünkre, csak sajnálunk és visszavárunk téged, Karnevál herceg.

IDÓJÁRÁS.

A nagybetskerekeli meteorológiai állomás idő-járási jelentése.

Február 24.

Barométer emelkedik 741.1. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 15.4 C°. Hőmérséklet: maximum 23-ikán 14.4 C°, min. ma reggel 3.5 C°. Csapadék —. Felhőzet Cu—St3. Szélirány és erősség SW3. Jöslat a következő 24 órára: Enyhe, nyugaton sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perctől reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perctől; felhőzet: Ci = fűrtősfelhő. Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő. Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránnyfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Főigazgatói látogatás.** Kirchner Béla, a női keresk. szaktanfolyamok főigazgatója tegnap délután Knyaskó Lajos igazgató, a Messinger-féle női kereskedelmi továbbképző tanfolyam vezetője, dr. Badics miniszteri fogalmazó, Urhegyi János és Szenes Adolf tanárok kíséretében meglátogatta a Messinger-féle intézetet és úgy az intézet mintaszere berendezése, valamint az ott tapasztaltak fölött legteljesebb megelégedését fejezte ki.

Ugyancsak meglátogatta a főigazgató a miasszonyunkról nev. iskolánővérek vezetése alatt álló zárdai iskolával kapcsolatos női kereskedelmi szaktanfolyamot is. A főigazgató a tanfolyamot d. e. 8—12-ig behatóan megvizsgálta, összes felszerelését alaposan szemügyre vette és ennek végeztével buzdító beszédet intézett a növendékekhez. Az ezt követő értekezleten, melyen a szaktanfolyam tantestületén kívül Schmidt Mária Angélica Miasszonyunkról nev. isk. nővér, intézeti főnöknő, Magyar Pál apátplébános polg. és el. isk. igazgató, Knyaskó Lajos felső keresk. igazgató is résztvett, az elnöklő főigazgató a tapasztaltak fölött teljes megelégedését nyilatkoztatta és kijelentette, hogy ezen tanfolyam a kezdet nehézségei dacára, helyes irányban halad és céljának, az életben szükséges kereskedelmi ismeretek gyakorlati közlésének teljesen megfelel. Végül felszólította a tantestületet, hogy ezen megkezdett irányt ezentúl is betartsa. Miután Harzer József főgimn. tanár, a tanfolyam vezetője és Magyar Pál apátplébános a főigazgatónak meleg szavakban fejezték ki köszönetüket megjelenéséért, az értekezlet véget ért.

— **Beírás a nőegyleti óvodába.** A jótékony nőegylet elnöksége közli, hogy az egylet óvodájába a beírások f. év február 26-án reggel 9 órakor kezdődnek.

— **A Mária kongregáció hangversenye.** A nagybecskereki Mária kongregáció hölgyei tegnap fényes sikerű hangversenyt rendeztek a kongregáció pénztára javára. A hangversenyen nagyszámú előkelő közönség jelent meg, amely élvezettel hallgatta a gazdag és változatos programot s az előadók gondos játékát. A hangversenyt özv. Tolokán Dezsőné zongorajátéka vezette be, aki Beethoven Egmond-ouverture-jét adta elő művésziesen Krumenacker Elvira szabatos harmóniumkíséretével. Utána a „Dalos konyha” című énekes jelenetet adták elő igen ügyesen, zajos tetszés mellett Hajdu Irén, Fleinek Irén, Krumenacker Katica, Ámon Mariska, Schweitzer Emma, Héger Vilma, Csalogovits Hilda, Engel Maca, Krattenthaler Magda, Keller Regina, Schneebacher Magda, Szervó Margit, Tiszje Erzsébet, Weber Nelly, Wolf Évi, Fialowski Mici, Schleich Rózi és Schmelz Hermin. Ezután Krumenacker Elvira monológot szavalt ügyesen, majd Fialowski L. Irén Mendelsohn G-moll koncertjét játszotta zongorán kiváló technikával s szép játékát a közönség meleg tapsokkal honorálta. Menezer Annuska és Hausladen Lujza Mendelsohn „Duett”-jét énekelték érzéssel Lissatz Ilonka szabatos zongorakísérete mellett. Nagy tetszést keltett ezután Griffel Lajos művészi hegedűjátéka, amelyet Brazerroto Aladárné kísért zongorán a tőle megszokott művészi szabotossággal. Végül két pompás előképet mutattak be, amelyben a következők szerepeltek:

I. előkép: Karneval: Krumenacker Elvira, Pierrettek: Struss Lucia, Lowieser Andorka, Nagy Györgyike, Baár Mariska, Barth Mariska, Macher Elza és Irén. Magyar leánykák: Kocsányai Mariska, Buschner Annus, Bali Teréz. Magyar legény: Kamp Etel, Magyar Herold: Kovács Viola. Cigány: Schneebacher Magda. Spanyolok: Bencez Matild és Vuchetich Margit. Török: Gintner Mariska. Rokokók: Tiszje Erzsébet és Weber Nelli. Skótok: Wehner Iv. és Wolfram Ella. Szlávok: Fialowski Mici, Kovács Aranka és Roosz Tini. Lengyel: Gutenkunst Margit. Gráciák: Fialowski Irén, Hutter Ilma és Engel Maca. Virágok: Hajdu Irén és Szücs Juliska. Tiroli: Szander Bözsi.

II. előkép: Hungária: Balogh Vilma. Műzák: özv. Tolokán Dezsőné, Weisser Irén, Szervo Margit, Hruska Laura, László Lucia, Krizsanics Jolán, Hegy Hedvig, Oláh Paula, Kovács Ilma.

A hangversenyt a közönség mindvégig a legnagyobb tetszéssel kísérte s a szereplők mindegyikét élénk tapsokkal jutalmazta.

— **Jégtörő Mátyás.** Mátyás apostol mai névünnepe az időjelző névnapok közé tartozik. A hagyomány ugyanis azt tartja erről a napról, hogy ha Mátyás napján még jég van, akkor nem sokáig tart már a tél, mert Mátyás megtöri a jeget és elviszi, de ha nem talál jeget, akkor hoz magával s még jó ideig nyöghetjük a tél keserveit. Ha ez igaz, akkor az idén örülhetünk Mátyás napjának, mert bizony talál még elég jeget mindenfelé. Összes folyóink be vannak fagyva s így ugyancsak elég munkája lehet a jégtörés passziójával s nincs szüksége arra, hogy jeget hozzon. Hát csak törje meg alaposan derék Mátyás apostolunk azt a sok jeget, amely az idén bebörtönzött bennünket s vigye magával minél előbb és minél messzebb. Tehát üdv Jégtörő Mátyásnak.

— **Előjáróválasztás.** F. hó 21-én tartotta meg Hertelendy Ferenc főszolgabíró Felsőtétében az előjáróválasztás tagválasztást, amelyen Vászity Gyóka megyebizottsági tagot választották meg bírónak, aki harminc évig Felsőtétébe község pénztárnoka volt. Albíró lett: Sztójánov Mladen. Pénztárnok: Szelkity Gyula, esküdtek: Tuczity Tóma, Czinezar Dana, Dabity Péra, Sztóin Mikos.

— **Köszönet.** A Nagybecskereki Népbank Részvénytársulat a Nagybecskereki Patronage Egyesületnek 30 K s az Iskolagyermekbarát-egyletnek 30 K adományt jutott, amelyekért hálás köszönetet mond mindkét egylet vezetősége.

A Nagybecskereki népbank igazgatósága egyletünk céljaira 30 koronát adományozott, ezen nemes adományért hálás köszönetet mond Winter Katalin, az izraelita nőegylet elnöknője.

— **Halálozás.** Fischer Géza, a helybeli Eisenstädter-cég könyvelője ma hosszabb szenvedés után Nagybecskereken elhunyt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a Chevra-házból.

— **Farsangi multság.** A Messinger-féle leánynevelő-intézet benlakó növendékei tegnap este igen jól sikerült farsangi házimulatságot rendeztek, melyen az intézet növendékei zenéltek, énekeltek és különféle táncokat mutattak be.

— **Műkedvelői előadás.** Sikerült előadást rendezett Weber János állami igazgató-tanító Felsőtétében a vezetése alatt álló daloskörrel. Kabarészerű műsorral, humoros kuplékkal, népdalokkal mulattatta magyar, német és szerb nyelven a közönséget s ismételt is ki kell emelni azokat az érdemeket, melyeket Weber János a magyar nyelv terjesztése körül szerez. Az egyes szereplők között üntek: Birkenheuer József, Rapp János, Kattin András, Hie Eva, Schütz, Remzing József és Bagyura Gusztáv. A közönség az egyes számokat viharosan megtapsolta.

— **A sárga esikő a moziban.** Tegnap este mutatta be nálunk Csepregby klasszikus népszínművének mozgóképes drámáját a Modern Mozi. A fővétel tudvaleg a párisi Pathéc cég csinálta Kolozsvárott Janovich Jenő, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatójának rendezésével. A felvételek elsőrendűek s a népszínmű drámai jelenetése is a legjobb. Izgalmas drámai erővel peregnék előttünk a képek, amelyek olyan eseményeket is megéleltünk előttünk a maguk megrázó valóságában, amit a színpadon nem láthatunk, hanem csak beszédül tudjuk. Apróbb részletekben ugyan vannak hibák, mint amilyen a magyar parasztház és a csárda teljesen idegenszerű berendezése, de egyébként elsőrendű mozdírámat csináltak a Sárga esikőből. A szereplők is mind kitünően játszanak s a nagyszámú közönség tegnap este nálunk is nagy tetszéssel fogadta a Sárga esikő bemutatását — filmen Kétföldön bizonyára még nagyobb érdeklődést kelt ez a speciális magyar mozdíráma. A darabot ma este megismétlik.

— **Üsszenyomta a vasúti kocsit.** Súlyos szerencsétlenség történt pénteken délután a nagyikindai vasúti pályaudvaron. Délután három óra után egy munkás tolatás közben két vasúti kocsi közé került, a kocsik kapcsolói mellett, bordáit összetörték, úgy hogy a munkás azonnal szörnyen halt. Gígler Józsefnek hívják a szerencsétlen embert, akit munka közben ért a katasztrófa, vigan dolgozott, amikor a két vasúti kocsi összecsapott és iszonyuan összeroncsolta a munkás testét. Két gyermeke és felesége maradt hátra a szerencsétlen embernek. Az allomásfőnökség a szerencsétlenséget az okozta, hogy Gígler tolatás közben

át akart szaladni két kocsi között s így a maga vigyázatlansága idezte elő halálát. A rendőség megindította ez ügyben az eljárást.

— **Felülvezetés.** A Máv. műhelyi alkalmazottak bálja alkalmából Faragó Armin 2 koronát felülvezetett.

— **Elütötte egy fatükn.** Karánsebesről jelentik: Pupa Gligor és Buzsineszku Ilie kismihályi lakosok a község határában levő erdőben lát vágat. A hegyoldalban végezték a vágást, ahonnan a fakat a völgybe csuszatták. A két munkás azonban nem figyelt arra, hogy a völgyben már-e valaki és elmulasztották a figyelmeztető lépéseket megtenni. Az egyik fatükn elütötte a völgyből felfelé haladó Gimbosa Jánost, aki életveszélyes sérüléseket szenvedett.

— **Köszönet és számadás.** Az izraelita nőegylet pénztára javára mult hónapban kegyes adományok gyűjtését megindítottuk, mely 1463 koronát eredményezett. A gyűjtés körül fáradoztak: Deutsch Józsefné, Grünbaum Frigyesné, Gyárfás Ödöné, Gutmann Csuli, Herzog Gyuláné, Klein Bernátné, Král Terike, Lukács Ivanné, dr. Neumann Gyuláné, dr. Pollák Gyözőné, Reisz Sándorné, Stern Edit, Strélinger Márkné és Szücs Gáborné. Amidőn a gyűjtés körül fáradozott nemessen érző urhölgyeknek és a nemes adakozóknak a legőszintébb hatás köszönetünket kifejezzük, vagyunk bátrak a minden jó és nemes iránt fogékony n. e. közönségünket felkérni, hogy jótékony egyletünk iránt eddig is tanúsított jóindulatát továbbra is megőrizni kegyeskedjék. Az izr. nőegylet elnöksége.

Az adakozások a következők: Strélinger Márkné, Lukács Ivanné és Král Terike urhölgyek ivén 385 K 40 f. Torontálmegyei takaré- és hitelbank 30 K, Közgazdasági bank, Eisenstädter S. és Társa, özv. dr. Mangold Samuné 20—20 K, Grünbaum Vilmos, dr. Podvinetz, dr. Winter, dr. Eibeschtz, dr. Pollák Gyöző, Braun Armin, dr. Sándor Mihály, dr. Steiner Gyula, Szücs Gábor, Nagybecskereki népbank 10—10 K, Lukács Iván, Herzfeld, olvashatlan aláírás 6—6 K, Strélinger Márk, olvashatlan aláírás, dr. Fischer Gyula, olvashatlan aláírás, Mayer Aurelné, olvashatlan aláírás, Weisz Herman, dr. Tóth Rezső, Mangold Lipót, Bencez Miklós, Risztics György, olvashatlan aláírás 5—5 K, dr. Kartalné, Kadelburger L., Hubert, Lukács Lipót 4—4 K, Rubin Armand, Melkuhn Dezső, Goldberger, dr. Goldmann, Eckstein, olvashatlan aláírás, Klein Izidorné, olvashatlan aláírás 3—3 K, Bukovác István, Klein Morné, Benó testvérek, Prandell, Boskovits S. J., Goldschmidt, Berger Árpád, Boleszny Antal, Rosenfeld L., Praszák testvérek, Lukinich Miklós, dr. Franz Zoltán, Liptay, Weinberger K., Tóth, Sajóviz Soma, Kónya Ferenc, olvashatlan aláírás, Kelemen cipész, olvashatlan aláírás, Wilhelm Ferenc, olvashatlan aláírás, Felsenstein, Almásy és Szepessy, Vudy Györgyné, olvashatlan aláírás, Frank, Pollák, Vantsik A., Losonczy, Fendler, Wehner, olvashatlan aláírás, olvashatlan aláírás 2—2 K, N. N., Kovács Ödöné, Menezer H., Benó J., Petz Antal, N. N., Taubner Róza, N. N. 1—1 K, Milovánovits István, Nagy 50—50 f, N. N., Fichtel József 40—40 f, Dr. Neumann Gyuláné és Reisz Sándorné urhölgyek ivén 213 K 40 f. Nagybecskereki takarékpénztár 25 K, Strasser és König 20 K, dr. Neumann Gyula, Kurländer, Deutsch Zsigmond, Duschnitz Miksa és Tarsai, Szerb takarékpénztár 10—10 K, dr. Hubert Zsigmond 6 K, Reisz Sándor, Steiner Sándor, Buzólich Józsefné, özv. Braun Lipótné, Fischer

MAUTHNER ÖDÖN
CS. ÉS KIR. UDVARI
MAGKERESKEDÉS
BUDAPEST.

MINTHOGY
MAUTHNER
NEVE ALATT
MÁSPÉLE MA
GOT ÁRUSI
TOTT, ELITÉLEM
14 NAPI ELZÁ
RÁSRA.

Miklósné, Czinner Antalné, Vági Sándorné, Hirtenstein, dr. Kardosné, Messinger Karolin, Bacher, Grün Nina, Eckstein Samuné, Löwy Zsigáné, Erberné, Mayer Henrikné 5-5 K, dr. Iványi Mór, Annau és Gerő, Grün Alfrédné, Freischberger Jakabné, Krishaber és Schlessinger, Csermak Irén, Löbl Jakabné 4-4 K, Stojkovic, dr. Magyar, Heller Dávid, Wehner testvérek, Löbl Ernő, Juliusz Lipótné, Grünö 3-3 K, Bencze Miksáné, Kohits Jánosné, Holländer Edéné, Grün Teréz, dr. Klein Dánielné, özv. Strasser Miksáné, Kállai Mórné, Levin, Szántóné, S., N. N., Schwarz Lajosné, Kövesiné, Klein M. L., Streitman Antalné, Heufeld, Zsvikovic Bogdáné, özv. Kassovitz Salamonné, dr. Zupanszky Vladané, dr. Juliuszné, dr. Dukesz Józsefné, Zucsits Vazulné, Hubert Manóné, Oidal Antalné, dr. Stein József, Mányhárt Károly, Kiss Istvánné, Havas Dánielné, olvashatlan aláírás, Fischer Lipótné, Osztin Paja, Dazsu, Fukáné, Mhajlovics, Prokisch, Zsitvay Jenőné 2-2 K, Ambrózy István, Körödi Istvánné, Salamonné, N. N., Kravjev, Mayer János, olvashatlan aláírás, olvashatlan aláírás 1-1 K, N. N. 40 f. (Folytatjuk)

Adósság elől a halálba. Végzetes lépésre szánta el magát tegnapelőtt Henz Péter huszonnyolc éves ujaradi földműves legény. A valamikor jobb időket látott legény adósságokba keveredett, amelyekből sehogysem tudott kilábolni. Tegnapelőtt délután azután végleg leszámolt magával és lakásának kamrájában felakasztotta magát. Hozzáartozói már csak holttestére akadtak rá.

TÁVIRATOK.

A debreczeni merénylet.

Pokolgéppel követték el. — Orosz kéz? Hogyan menekült meg a püspök?

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A debreczeni robbanás még állandó izgalomban tartja a kedélyeket, mert a robbanás körüli rejtelmek veszedelmes merényletre engednek következtetni, amelynek messzi kihatásai lehetnek. Ma már ugyanis megállapították, hogy tényleg merénylet történt s hogy a merényletet pokolgéppel követték el és a debreczeni királyi ügyész véleménye szerint alighanem orosz kéz munkája a merénylet. Hogy mi a valóság, azt ma még nem lehet tudni, lehetséges azonban, hogy a nagy apparátussal folyó vizsgálat ki fogja deríteni.

A merényletről ma újabban a következő részleteket jelentik:

A debreczeni iparkamara épületében történt robbanásról ma már kétségtelenül megállapítható, hogy az merénylet következménye, amelyet a magyar görög katolikus püspökség ellen követtek el. Valószínű, hogy

a merényletet pokolgéppel követték

mely óraműre járt s éppen akkor robbant föl, amikor kézhezvették s kibontották. Ezt bizonyítja az is, hogy a három áldozat: Jaczkovich püspöki vikárius, Csatt ügyvéd és Szlepkovszky püspöki titkár holttestében fölbontásuk alkalmával sörét és a boka t találtak. Itt említjük meg, hogy a merényletnek három és nem öt halottja van s a súlyosan sebesültek száma 7. A három főntemlített halottat holnap temetik el.

A merénylet ügyében különben a vizsgálat lázasan és nagy apparátussal folyik s Kéleti kir. ügyész véleménye szerint a merénylet alighanem

orosz kéz munkája,

amelyben esetleg románok segédkeztek. A merénylet számai visszanyulnak Szatmármegyébe is s ez irányban is folyik a nyomozás, de főleg Czernovicz a nyomozás központja, ahonnan a pokolgépet tartalmazó csomagot földadták. A czernoviczi

rendőrség is nyomozást indított s Nagy Károly budapesti detektívönök ma Czernoviczba utazott, hogy együttesen nyomozzon az ottani rendőrséggel.

A merényletről

a királynak is jelentést tettek és pedig tegnap a kabinetiroda útján, ma pedig a belügyminiszterium.

Érdekes, hogy a merényletből

hogyan menekült meg Miklósy püspök?

Ugyanis, mikor a postacsomagot akarták bontani, megszólalt a püspök lakásában a telefon, amelyen Ujfalussy főispán hívta föl a püspököt Nyiregyházról. Amikor a püspök a telefontól volt, akkor történt a robbanás s így a püspök nem volt ott a postacsomag fölbontásánál s ezzel megmenekült a haláltól.

MUNKANÉLKÜLIEK ZAVARGÁSA.

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A munkanélküliek ma délelőtt a régi országházban gyűlést tartottak, amelynek végeztével a gyűlésen résztvevő tömeg az utcára vonult tüntetni, miközben ezt kiabálták:

— Menjünk lopni és rabolni! Nekünk nincs hazánk!

A tüntető tömeg a Vas-utcaán át a Rákóczi-utca vonult, miközben a Vas-utcaiban számos ablakot bevert. Egy tíz főből álló csoport egy Rákóczi-utcai üzletbe akart hatolni, hogy azt kifossa, de a józanabbak visszatartották őket. A tömeg egyre növekedett az utcákon s a Rákóczi-utról most a Nemzeti Kaszinó felé akar vonulni. Lapunk zártakor a rendőrség éppen azon fáradozik, hogy a zavargókat szétűzze.

A FIUMEI VÁLASZTÁSOK.

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Min Fiuméből sürgönyzik, Wickenburg kormányzó a fiumei városi választásokat február hó 28-ára tűzte ki.

AZ ALBÁN TRÓNFOGLALÁS.

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Min Durazzóból sürgönyzik, Wied herceg március első hetében érkezik oda. A városban lázasan készülnek a herceg fogadtatására.

SZERB—MONTENEGRÓI UNIO.

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Cettinjéből sürgönyzik, a skupstina ma kezdte tárgyalni a feliratot. A vita során fölszólt Breljovic volt pénzügyminiszter, aki azt követelte, hogy vegyék be a feliratba, hogy Montenegró lépjen katonai, diplomáciai és vamunióra Szerbiával.

Modern Mozi
= a városi színházban. =

Hétfő 23. Kedd 24.

A sárga csikó

Csepreghy Fereac hasonló című népsziműve nyomán filmre alkalmazta Janovics Jenő dr. a kolozsvári nemzeti színház igazgatója. Rendező: Vanill Felix Pathe Freres pártusi cég igazgatója.

Berky Lili
a budapesti népepera primadonnájának vendégjátékával

Naponta két előadás, d. u. 5 órakor rendes Mozi helyárrakkal és este fél 9 órakor mérsékelt főlemelt helyárrakkal.

— Kezdeté este fél 9 órakor. —

218-100.10

BETÖRŐ MAGÁNHIVATALNOK.

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti rendőrség letartóztatta Weisz Armin magánhivatalnokot, akiről megállapította, hogy rendszeresen betöréseket követett el.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, febr. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 846.50, Osztrák Hitel 638.50, Koronajáradék 83.20, Osztrák-Magyar Államvasút 717, Jelzáloghitelbank 450, Leszámitoló Bank 530, Hazai Bank 287, Magyar Bank 529, Kereskedelmi Bank 3710, Rimamurányi 670, Salgótarjánj 746, Általános Köszénbánya 1053, Közuti Vasut 629, Villamos Vasut 329, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	12.24
Buza (októberre)	11.02
Rozs (áprilisra)	9.29
Rozs (októberre)	8.61
Zab (áprilisra)	7.67
Zab (októberre)	7.69
Fengeri (májusra)	6.72
Tengeri (júliusra)	6.85

Nyilttér.

E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

FISCHER HERMAN úgy saját, mint fia SAMU és EMIL nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy fia

Fischer Géza

hosszabb szenvedés után 42 éves korában jobblétre szenderült.

A megboldogult hült földi maradványa holnap, 1914. évi február hó 25-én délután 3 órakor fog a Chevrak házból (Kintzsi-utca 10.) a helybeli izs. sirkertben örök nyugalomra tételni.

Áldás és béke poraira!

Hirdetések.

Kismargita község előljáráóságától.
241—914. szám. 273—1.1

Hirdetmény.

Kismargita község előljáráósága közhírré teszi, hogy a község határában egy körülbelül 2 éves fehér koca találtatott bitangóságban, mely a község házában őriztetik s amennyiben jogos tulajdonosa 1914. évi március hó 10-ig nem jelentkezik, 1914. évi március hó 10-én Kismargita község házában tartandó nyilvános árverésen időközben ellett 5 darab malacával el fog adatni.

Kismargita, 1914. évi február hó 22-én.

Előljáráóság.

Rámpás

dr. Brájer Lajos szőlőjéből,

fehér literje 72 fillér,
vörös 68

Kapható: Zápolya-utca 1. sz.
alatt a ház mesternél. ::

21-x.21

Csene község előjáróságától.
58—914. szám. 274—1.1

Árlejtési hirdetmény.

Csene község képviselőtestülete 46/913. sz. határozatával a községben egy ártézi kut furatását határozta el.

Felhívtnak vállalkozók, hogy írásbeli ajánlataikat a községi előjárásnál f. é. március hó 15-ig adják be.

A szóbeli árlejtés f. é. március hó 16-án d. e. 9 órakor Csene községházában fog megtartatni.

Vállalkozók kötelesek ajánlatukhoz 100 korona bánatpénzt mellékelni.

Külön ajánlat adandó be egy elapadt vizű 156 méter mélységű ártézi kut csöveinek kiszédésére.

A közelebbi feltételek a községi jegyzői irodában tekinthetők meg.

Csene, 1914. évi február hó 23-án.

Az előjáróság.

125. Bvk. 1914. sz. 271—1

Árverési hirdetmény.

A budapesti kir. törvényszék 1913. évi 180.366. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 2283. sz. végzése folytán Melichár Ferenc javára 390 korona tőkekövetelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1913. évi december hó 23. napján felülfoglalt és 800 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Törzsudvarnokon 154. házszám alatt leendő megtartására határidőül 1914. évi március hó 2. napjának délután 2 órája kitűzetik az 1913. évi V. 2283/3. sz. a. k. végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: vetőgép, lovak, kocsi.

Az árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltatok részére is elrendeltetett:

Pollinger János és Társa 1220 K, Temesvári Bank és Keresk. R.-t 3000 K, Röhling József 1920 K.

Nagybecskereken, 1914. évi február hó 11. napján.

Schmelz, kir. bir. végrehajtó.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

10946—1913. tkvi sz. 267—1.1

Árverési hirdetmény kivonat.

Az Ipar és kereskedelmi bank részvénytársaság végrehajtónak kiskoru Pauneszku Éva végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 2400 korona tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Kistárnok községben fekvő s a kistárnoki 381. sz. tjkben I. 3. 9., 10., 12. sor., 1266/1., 2636/1., 2892/1. és 1858/1/b. hrsz. 3 hold 1200 □-öl szántó és kaszálóra 1298 korona, az 1142. sz. tjkben I. 1. sor., 628., 629/a. hrsz. 400 □-öl beltelek s a rajta épült 257. sz. házra 855 korona, az 1143. sz. tjkben I. 9. sor., 2892/2. hrsz. 400 □-öl kaszálóra 116 korona és az 1353. sz. tjkben I. 1., 2. sor., 1266/2., 2636/2. hrsz. 2 hold szántóból kiskoru Pauneszku Éva nevében álló 1/3 illetőségére 470 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi március hó 26. (huszonhatodik) napján délelőtt 10 órakor Kistárnok községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni s az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§, 1908: XL. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyesíteni. (1908: XLI. t.-c. 25. §.)

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1913. évi december hó 20. napján.

Gojdits Miklós s. k.,
kir. törvényszéki jegyző.

Torontárvármegye közigazgatási bizottságától.
376—914. kb szám. 258—3.3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 5375—914. sz. a. kelt rendeletével a nagybecskereki tisztai ármentesítő társulat által teljesítendő föltésépítés céljaira Farkasd község határában szükségelt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás f. é. március hó 7-én délelőtt 10 órakor Farkasd községben (községházánál) fog megtartatni.

Felhívtnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Farkasd községházánál 15 napi közzemlére kitételezt.

Nagybecskerek, 1914. évi február hó 17-én.

Dr. Dellimanics, főispán.

Bánlakai járás főszolgabirájától.
801—914. szám. 261—2.2

Pályázati hirdetmény

Torontálmegye bánlakai járásához tartó Zichyfalva községben lemondás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket f. é. március hó 10-ig hozzám nyujtsák be, mert a későbbben beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

1. Kézpénzfizetés a községtől 1300 kor.
2. Állami fizetékiegészítés 300 kor.
3. Szabad lakás és
4. 1200 □-öles heréskert haszonélv zete.

A választás napját később fogom megállapítani.

Bánlak, 1914. évi február hó 20.

Dr. Urményi, főszolgabiró.

A „Katalinfalvai Községi Takarékpénztár mint egyéni cég“ 1913. évi zárszámadása — Schlussbilanz von 1913.

Összforgalom 1,649.802/24 K. Gesamtverkehr.

Vagyon - Aktiva.		Zármérleg-számla. — Schlussbilanz-Konto.		Teher - Passiva.			
74	Pénzkészlet — Kassa-Vorrat	26298	61	31	Alaptőke — Stammkapital	80000	—
75	Váltóárca (Jelzalog bizt. 178094 K) Wechselportefeuille	446120	—	33	Tartalékalap — Reservefond-Konto	7271	18
67	Intézeti betét — Instituts-Einlage	37000	—	76	Betétek — Spareinlagen-Konto	414780	57
61	Folyó-számla — Konto Korrent-Konto	800	—	72	Átmeneti kamat-számla — Transit-Zinsen-Konto	5139	73
43	Ingatlan-számla — Realitäten-Konto	8000	—	73	Tiszta nyereség — Reingewinn	11750	70
77	Giró-számla — Giro-Konto	648	57				
41	Adósok számlája — Schuldner-Konto	75	—				
		518942	18			518942	18

Veszteség - Verlust.		Veszteség- és nyereség-számla — Verlust- u. Gewinn-Konto.		Nyereség - Gewinn			
78	Költség-számla — Spesen-Konto : Adók és illetékek — Steuer u. Gebühren 3543 61			72	Átmeneti kamat-számla 1912. — Transit-Zinsen 1912.	5590	09
	Közs. pótdadó — Gemeindeumlagen 886 68			80	Kamat-számla — Zinsen-Konto	31816	92
	Irodai szükséglet — Kanzleispesen 65 77			82	Különféle számla — Konto pro Div.-Kontos	169	27
	Különféle költségek — Verschidene Auslagen 269 78						
	Könyvelői fizetés — Buchhaltergehalt . . . . . 800 —	5565	84				
81	Betétkamat-számla — Einlegerzinsen-Konto	19382	92				
63	Visszszámítási kamat — Reeskomptzinsen-Konto	876	82				
73	Tiszta nyereség — Reingewinn	11750	70				
		37576	28			37576	28

Katalinfalva, 1913. december 31-én.

A könyvelésért — Für die Buchführung:

Kollinger János s. k., pénztárnok — Kassier. Hollinger János s. k. Schütz János s. k., igazgató — Direktor.

Az igazgatóság — Die Direktion:

Till János s. k. Hettrich József s. k. Schütz Péter s. k. Weisz Miklós s. k. Keks János s. k.
Stumpf Péter s. k. Stumpf Mihály s. k. Schneider Jakab s. k. Schiró János s. k.

Ezen zármérleg-számla, veszteség- és nyereség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, mindenben egyezőnek és helyesnek találjuk. — Dieser Bilanz-Konto, Verlust- und Gewinn-Konto mit den Geschäftsbüchern verglichen und in allem übereinstimmend befunden.

A felügyelő-bizottság — Der Aufsichtsrath:

Schiró György s. k. Wasche Mátyás s. k. Schleich Miklós s. k., Weisz Sebestyén s. k. Zacharias József s. k.
elnök — Präses.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Pénz!

Törlesztéses jelzálogkölcönt

4 1/2% alapon,

továbbá I-ső és II. helyre való
bekebelezési váltókölcönt leg-
előnyösebb feltételek mellett,

legrövidebb idő alatt, szolid bázis alapján

== folyósítok. ==

Ingatlanok eladását, vételét, valamint azoknak
haszonbérbeadását is eivállalom.

Kardos Lipót

:: bank és bizományi irodája ::

Nagybecskerek, Szerb templom-utca,

:: a szerb templommal szemben. ::

255—5.4

A nagybecskereki járás főszolgabirájától.
1056—914. szám. 263—3.2

Pályázati hirdetmény.

Bátos községben leköszönés folytán a
szülésznői állás megüresedvén, pályázatot hir-
detek.

A községi szülésznő évi javadalma 300 korona, havi előleges részletekben. Látogatási díj minden születési eset után 2 korona.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy a képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi március hó 15-ig hozzám adják be.

A választás napját később fogom kitűzni.

Nagybecskerek, 1914. évi február hó 18-án.

Lowieser, főszolgabiró.